

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

JULIANE ΚΟΚΟΤΤ

της 18ης Ιουλίου 2007¹

I — Εισαγωγή

1. Η παρούσα αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, σχετικά με την ανάπτυξη της συνδέσεως (στο εξής: απόφαση 1/80) και έχει ως αντικείμενο το ζήτημα αν οι απασχολούμενοι ως *au pair* και οι σπουδαστές, οι οποίοι αναλαμβάνουν δευτερεύουσα απασχόληση, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής.

Τουρκίας (στο εξής: Συμφωνία Συνδέσεως) υπογράφηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1963, στην Άγκυρα, από την Τουρκική Δημοκρατία, αφενός, και από τα κράτη μέλη της ΕΟΚ και την Κοινότητα, αφετέρου, και συνάφθηκε, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 64/732/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1963².

II — Το νομικό πλαίσιο

A — Το κοινοτικό δίκαιο

2. Η Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της

3. Σύμφωνα με το άρθρο 36 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της Συμφωνίας, της 23ης Νοεμβρίου 1970, το Συμβούλιο Συνδέσεως καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της σταδιακής πραγματοποιήσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας και της Τουρκίας, σύμφωνα με τις αρχές που θέτει το άρθρο 12 της εν λόγω Συμφωνίας.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 48.

4. Βάσει των ανωτέρω, το Συμβούλιο Συνδέσεως εξέδωσε την απόφαση 1/80, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, σχετικά με την ανάπτυξη της Συνδέσεως³.

5. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 ορίζει τα εξής:

«1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7 περί ελεύθερης προσβάσεως των μελών της οικογενείας του στην απασχόληση, ο Τούρκος εργαζόμενος που είναι ενταγμένος στη νόμιμη αγορά εργασίας κράτους μέλους

— εφόσον έχει απασχοληθεί νομίμως επί ένα έτος, δικαιούται, εντός αυτού του κράτους μέλους, ανανεώσεως της ισχύουσας αδείας εργασίας του στον ίδιο εργοδότη, αν εξακολουθεί να κατέχει θέση εργασίας:

— εφόσον έχει απασχοληθεί νομίμως επί τρία έτη και υπό την επιφύλαξη της αποδοτέας στους εργαζομένους των κρατών μελών της Κοινότητας προτεραιότητας, δικαιούται, εντός αυτού του κράτους μέλους, να αποδεχθεί, κατ' επιλογήν του, άλλη προσφορά εργασίας, στο ίδιο επάγγελμα, που του γίνεται υπό συνήθεις συνθήκες από άλλο εργοδότη και έχει καταγραφεί από τις υπηρεσίες απασχολήσεως του οικείου κράτους μέλους:

3 — Η απόφαση δεν δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, αλλά είναι δυνατή η πρόσβαση στο κείμενο, στην Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «Συμφωνία Συνδέσεως και Πρωτόκολλα ΕΟΚ-Τουρκίας καθώς και άλλα βασικά έγγραφα, Βρυξέλλες, 1992».

— εφόσον έχει απασχοληθεί νομίμως επί τέσσερα έτη, έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιαδήποτε έμμισθη δραστηριότητα της επιλογής του εντός αυτού του κράτους μέλους.»

B — Το εθνικό δίκαιο

6. Οι ασκούσες επιρροή διατάξεις σχετικά με την είσοδο των απασχολουμένων ως *au pair* και των σπουδαστών είναι καταγεγραμμένες στο «House of Commons Paper» 395 (στο εξής: HC 395).

7. Η είσοδος των απασχολουμένων σε θέσεις *au pair* ρυθμίζεται στις διατάξεις των άρθρων 88 έως 93 του HC 395. Στο άρθρο 88 η απασχόληση σε θέση *au pair* ορίζεται ως η συμφωνία δια της οποίας ένα πρόσωπο ηλικίας μεταξύ 17 και 27 ετών έρχεται στο Ηνωμένο Βασίλειο για να μάθει την αγγλική γλώσσα. Ο απασχολούμενος σε θέση *au pair* διαμένει για κάποιο χρονικό διάστημα ως μέλος αγγλόφωνης οικογένειας με τις κατάλληλες ευκαιρίες για μελέτη και βοηθεί στην οικία για διάστημα 5 ωρών ημερησίως κατ' ανώτατο όριο, με αντάλλαγμα ένα λογικό επίδομα και δύο ελεύθερες ημέρες την εβδομάδα.

8. Ένα πρόσωπο το οποίο ζητεί άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο ως au pair δεν μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 89, μεταξύ άλλων, να προτίθεται να παραμείνει στο Ηνωμένο Βασίλειο άνω των δύο ετών ως au pair, αλλά πρέπει, αντιθέτως, να προτίθεται να εγκαταλείψει το Ηνωμένο Βασίλειο μόλις συμπληρώσει την παραμονή του ως au pair.

9. Οι κανόνες για την είσοδο σπουδαστών διατυπώνονται στα άρθρα 57 έως 62 του HC 395.

10. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 57, το πρόσωπο που ζητεί την άδεια να εισέλθει στο Ηνωμένο Βασίλειο ως σπουδαστής πρέπει έχει γίνει δεκτό για κάποιο κύκλο σπουδών και να είναι σε θέση και να προτίθεται να ακολουθήσει αναγνωρισμένες σπουδές πλήρους διάρκειας. Το πρόσωπο αυτό πρέπει να προτίθεται να εγκαταλείψει το Ηνωμένο Βασίλειο μόλις περάσει τις σπουδές του. Δεν μπορεί να προτίθεται να ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα ή να αναλάβει άλλη εργασία εκτός από εργασία με μειωμένο ωράριο ή κατά τις διακοπές, η οποία προϋποθέτει την έγκριση του Υπουργού Εργασίας.

11. Κατά τη διάταξη του άρθρου 58, το πρόσωπο που ζητεί άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο ως σπουδαστής μπορεί να γίνει δεκτό με όρο περιοριστικό της ελευθερίας να αναλάβει έμμισθη δραστηριότητα. Στο κεφάλαιο 3, παράρτημα Α, τμήμα 4, των «Immigration Director's Instructions»

(Οδηγίες της Διευθύνσεως Μεταναστεύσεως) ρυθμίζονται περαιτέρω λεπτομέρειες συναφώς. Κατά το κείμενο αυτό, το πρόσωπο, στο οποίο χορηγήθηκε άδεια εισόδου ή παραμονής με την ιδιότητα του σπουδαστή με όρο περιοριστικό της ελευθερίας να αναλάβει έμμισθη δραστηριότητα (αντί της απαγορεύσεως να καταλάβει θέση εργασίας), διαθέτει γενική άδεια εργασίας, εφόσον η εργασία δεν υπερβαίνει τις 20 ώρες την εβδομάδα στη διάρκεια οποιασδήποτε περιόδου σπουδών, εξαιρουμένων των περιόδων διακοπών.

III — Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία της κύριας δίκης

12. Οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης είναι Τούρκοι υπήκοοι, οι οποίοι έλαβαν άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο, προκειμένου να εργαστούν εκεί au pair (Ezgi Payir) ή να πραγματοποιήσουν σπουδές (Burhan Akyuz και Birol Ozturk).

13. Η Ε. Payir έλαβε, το 2000, άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η άδεια αυτή περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, τον περιοριστικό όρο ότι «δεν θα αναλάβει άλλη εργασία έμμισθη ή άμισθη, εκτός του au pair». Από της εισόδου της στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Ε. Payir εργάστηκε σε δύο οικογένειες. Στη δεύτερη οικογένεια εργάστηκε από τον Μάρτιο του 2001. Εργαζόταν 15 έως 25 ώρες την εβδομάδα, ασχολούμενη με οικιακές εργασίες και με τη φροντίδα των παιδιών της οικογένειας. Ως αντάλλαγμα, είχε στέγη και δωρεάν τροφή και ένα ποσό 70 λιρών Αγγλίας (GBP) την εβδομάδα. Η Ε. Payir επιθυμούσε να συνεχίσει την εργασία της στην οικογένεια αυτή.

14. Οι Β. Αkyuz και Β. Ozturk εισήλθαν στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1999 και το 1997, αντιστοίχως, ως σπουδαστές. Έλαβαν συναφώς άδεια εισόδου και αργότερα άδεια παραμονής, με τις οποίες τους παρασχέθηκε η δυνατότητα να αναλάβουν εργασία με τον χρονικό περιορισμό, για τον χρόνο εκτός των περιόδων διακοπών, η διάρκεια της εργασίας να μην υπερβαίνει τις 20 ώρες την εβδομάδα κατ' ανώτατο όριο. Αμφότεροι οι σπουδαστές ανέλαβαν, παράλληλα προς τις σπουδές τους, εργασία με μειωμένο ωράριο ως σερβιτόροι εντός των επιτρεπομένων χρονικών ορίων. Οι αντίστοιχοι εργοδότες τους πρότειναν παράταση της συμβάσεως εργασίας.

15. Οι προσφεύγοντες ζήτησαν από τον Secretary of State for the Home Department (Υπουργό Εσωτερικών, στο εξής: Secretary of State) την τροποποίηση ή την παράταση της ισχύος της άδειας παραμονής τους προκειμένου να μπορέσουν να συνεχίσουν να εργάζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στήριξαν τις αιτήσεις τους στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Ισχυρίστηκαν ότι απασχολήθηκαν στον ίδιο εργοδότη για περίοδο άνω του έτους και ζήτησαν να συνεχίσουν να εργάζονται στον ίδιο εργοδότη.

16. Ο Secretary of State απέρριψε τις αιτήσεις. Αιτιολόγησε την άρνηση αυτή ισχυριζόμενος ότι οι σπουδαστές που αναλαμβάνουν εργασία με μειωμένο ωράριο και οι απασχολούμενοι ως *au pair* δεν μπορούν να επικαλεστούν το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Οι προσφεύγοντες προσέβαλαν δικαστικώς τις απορριπτικές αυτές αποφάσεις. Το Administrative Court του

High Court of England and Wales δέχθηκε τις προσφυγές αυτές και ακύρωσε τις αποφάσεις του Secretary of State με το αιτιολογικό ότι οι προσφεύγοντες ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Ο Secretary of State άσκησε έφεση κατά των διατάξεων του Administrative Court ενώπιον του Court of Appeal.

IV — Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως και η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

17. Με διάταξη της 15ης Ιουνίου 2006, το Court of Appeal υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

«1) Στην περίπτωση που:

- α) Τούρκος υπήκοος έλαβε άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο για δύο έτη προκειμένου να αναλάβει εργασία στη χώρα αυτή ως *au pair*, όπως η εργασία αυτή ορίζεται από τους [Immigration Rules]· [...]

- β) η άδεια εισόδου τού παρείχε το δικαίωμα να εργαστεί υπ' αυτή την ιδιότητα: [...]
- ii) νομίμως ενταγμένος στην αγορά εργασίας του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την έννοια του άρθρου αυτού;
- γ) απασχολήθηκε αδιαλείπτως υπό την ιδιότητα αυτή από τον ίδιο εργοδότη για περίοδο άνω του έτους στη διάρκεια ισχύος της αδειάς εισόδου της: [...]
- 2) Στην περίπτωση που:
- α) Τούρκος υπήκοος έλαβε άδεια εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τους [Immigration Rules] για την πραγματοποίηση σπουδών στη χώρα αυτή: [...]
- δ) η εργασία αυτή ήταν γνήσια και πραγματική οικονομική δραστηριότητα και
- β) η άδεια εισόδου του παρείχε το δικαίωμα να εργαστεί σε οποιαδήποτε θέση με όριο κατά τη σπουδαστική περίοδο 20 ώρες εργασίας την εβδομάδα: [...]
- ε) η εργασία αυτή ήταν σύμφωνη προς την εθνική νομοθεσία περί εργασίας και μεταναστεύσεως,
- γ) απασχολήθηκε αδιαλείπτως από τον ίδιο εργοδότη για περίοδο άνω του έτους κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εισόδου του·
- ήταν αυτός ο Τούρκος υπήκοος κατά τη διάρκεια αυτής της εργασίας:
- δ) η εργασία αυτή ήταν γνήσια και πραγματική οικονομική δραστηριότητα και
- i) εργαζόμενος κατά την έννοια του άρθρου 6 της αποφάσεως 1/80 [...];

- ε) η εργασία αυτή ήταν σύμφωνη προς την εθνική νομοθεσία περί εργασίας και μεταναστεύσεως, **V — Εκτίμηση**

ήταν αυτός ο Τούρκος υπήκοος κατά τη διάρκεια της εργασίας αυτής:

- i) εργαζόμενος κατά την έννοια του άρθρου 6 της αποφάσεως 1/80[...];
- ii) νομίμως ενταγμένος στην αγορά εργασίας του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την έννοια του άρθρου αυτού;»

19. Για να μπορεί να επικαλεστεί τα δικαιώματα του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να είναι Τούρκος εργαζόμενος, να είναι ενταγμένος στη νόμιμη αγορά εργασίας του κράτους μέλους υποδοχής και να έχει απασχοληθεί νομίμως για ορισμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τη χρονική κλιμάκωση του άρθρου 6, παράγραφος 1. Πάντως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν οι απασχολούμενοι ως *au pair* και οι σπουδαστές οι οποίοι αναλαμβάνουν δευτερεύουσα απασχόληση είναι εργαζόμενοι υπό την έννοια του άρθρου 6 και πρέπει να χαρακτηρισθούν ως νομίμως ενταγμένοι στη νόμιμη αγορά εργασίας. Κατ' ουσίαν, πρόκειται για το ζήτημα αν, για την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1, ασκεί επιρροή το γεγονός ότι το κράτος υποδοχής επέτρεψε την είσοδο στην επικράτειά του προς τον σκοπό της πραγματοποίησεως σπουδών ή, στην περίπτωση των απασχολουμένων ως *au pair*, προς τον σκοπό εκμάθησεως της γλώσσας.

18. Κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία υπέβαλαν γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις, εκτός των διαδικών της κύριας δίκης, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και η Γερμανική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών. Περαιτέρω, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσε η Ιταλική Κυβέρνηση.

20. Το αιτούν δικαστήριο δεν υποβάλλει ρητώς ερώτημα σχετικά με την τρίτη προϋπόθεση του άρθρου 6, παράγραφος 1, δηλαδή για την έννοια της «νόμιμης θέσεως απασχολήσεως». Προκειμένου όμως να δοθεί πλήρης και οριστική απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, θα εξετασθεί κατωτέρω και η τρίτη προϋπόθεση του άρθρου 6.

A — Ιδιότητα του εργαζομένου

21. Κατά παγία νομολογία, για την ερμηνεία της έννοιας του εργαζομένου πρέπει να ληφθεί υπόψη η ερμηνεία της έννοιας αυτής στο κοινοτικό δίκαιο⁴. Συναφώς, η νομολογία δέχεται παγίως ότι η έννοια του εργαζομένου έχει κοινοτικό περιεχόμενο και δεν πρέπει να ερμηνευθεί στενώς. Η έννοια αυτή πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με τα αντικειμενικά κριτήρια που χαρακτηρίζουν τη σχέση εργασίας ανάλογα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων προσώπων. Ως εργαζόμενος πρέπει να θεωρείται οποιοσδήποτε ασκεί πραγματικές και γνήσιες δραστηριότητες, ενώ αποκλείονται οι δραστηριότητες που είναι τόσο περιορισμένες, ώστε εμφανίζονται ως καθαρά περιθωριακές και παρακολουθηματικού χαρακτήρα. Το κύριο χαρακτηριστικό της σχέσεως εργασίας είναι το γεγονός ότι ένα πρόσωπο παρέχει, κατά τη διάρκεια ορισμένου χρόνου, προς έτερο και υπό τη διεύθυνση αυτού του τελευταίου, υπηρεσίες έναντι των οποίων λαμβάνει αμοιβή⁵.

1. Οι απασχολούμενοι ως *au pair*

22. Στην περίπτωση του απασχολούμενου ως *au pair*, ο οποίος, όπως η προσφεύγουσα

E. Payir, κατά τα στοιχεία του αιτούντος δικαστηρίου, φροντίζει επί 25 έως 30 ώρες εβδομαδιαίως τα τέκνα της οικογένειας υποδοχής και εκτελεί οικιακές εργασίες, πρέπει, κατ' αρχήν, να γίνει δεκτό ότι συντρέχει η ιδιότητα του εργαζομένου.

23. Προκειμένου περί εβδομαδιαίας εργασίας 25 έως 30 ωρών και δραστηριοτήτων όπως η φροντίδα των τέκνων και οι οικιακές εργασίες, δεν είναι δυνατόν, τόσο υπό το πρίσμα της διάρκειας της δραστηριότητας όσο και υπό το πρίσμα του περιεχομένου της, να θεωρηθεί ότι αποτελεί καθαρά περιθωριακή και παρακολουθηματικού χαρακτήρα δραστηριότητα. Αντιθέτως, πρόκειται συναφώς για πραγματική και γνήσια δραστηριότητα υπό την έννοια της δραστηριότητας που απαιτείται για την αναγνώριση της ιδιότητας του εργαζομένου.

24. Το γεγονός ότι ο απασχολούμενος ως *au pair* δεν ασκεί δραστηριότητα με πλήρες ωράριο ομοίως δεν αποκλείει να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του εργαζομένου. Στο πλαίσιο του άρθρου 39 ΕΚ το Δικαστήριο έκρινε ότι και ένα πρόσωπο που εργάζεται με μειωμένο ωράριο πρέπει να θεωρηθεί ως εργαζόμενος⁶. Το αυτό πρέπει να γίνει δεκτό και στο πλαίσιο του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Αντιθέτως, αποφασιστική σημασία πρέπει να έχει το αν ασκείται πραγματική και γνήσια δραστηριότητα, η οποία δεν είναι καθαρά περιθωριακή και παρακολουθηματικού χαρακτήρα.

4 — Βλ. απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1998, C-1/97, *Birden* (Συλλογή 1998, σ. I-7747, σκέψη 23).

5 — Βλ. σχετικά με το άρθρο 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 μόνο απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2002, C-188/00, *Kurtz* (Συλλογή 2002, σ. I-10691, σκέψη 32), και απόφαση *Birden* (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σκέψεις 25 και 28).

6 — Βλ. απόφαση της 23ης Μαρτίου 1982, 53/81, *Levin* (Συλλογή 1982, σ. 1035, σκέψη 16), και της 3ης Ιουνίου 1986, 139/85, *Kempf* (Συλλογή 1986, σ. 1741, σκέψη 11).

25. Κατά κανόνα, η απασχολούμενη ως *au pair* υπόκειται, όσον αφορά τη δραστηριότητά της, και στις εντολές της οικογένειας υποδοχής.

26. Είναι αμφίβολο αν την ιδιότητα της εργαζομένης αποκλείει το γεγονός ότι η απασχολούμενη ως *au pair* λαμβάνει την αμοιβή της υπό τη μορφή δωρεάν στέγης και τροφής καθώς και επιπλέον χρηματικό ποσό για τα τρέχοντα έξοδα. Και η πρώτη προσφεύγουσα της κύριας δίκης λαμβάνει ως αντάλλαγμα για τη δραστηριότητά της δωρεάν στέγη και τροφή και το ποσό των 70 GBP εβδομαδιαίως.

27. Στη σχετική με το άρθρο 39 ΕΚ νομολογία του, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι για το ζήτημα αν κάποιος πρέπει να θεωρηθεί εργαζόμενος δεν ασκεί καμία επιρροή το αν η αμοιβή του καταβάλλεται υπό τη μορφή δωρεάν τροφής και στέγης και χρηματικού ποσού για τα τρέχοντα έξοδα⁷.

28. Για την ερμηνεία του όρου του εργαζομένου υπό την έννοια του άρθρου 6 της αποφάσεως 1/80, το Δικαστήριο επικαλείται, κατά παγία νομολογία, την ερμηνεία του όρου αυτού στο πλαίσιο του άρθρου

39 ΕΚ. Δεν υπάρχει κανείς εμφανής λόγος γιατί —σε αντιδιαστολή προς ό,τι ισχύει στο πλαίσιο του άρθρου 39 ΕΚ— στο πλαίσιο της αποφάσεως 1/80 θα πρέπει, για την έννοια του εργαζομένου, να ασκεί επιρροή το γεγονός ότι το αντάλλαγμα καταβάλλεται υπό τη μορφή δωρεάν τροφής και στέγης και επιπλέον χρηματικού ποσού για τα τρέχοντα έξοδα.

29. Ούτε από το ειδικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η απασχόληση ως *au pair* προκύπτει διαφορετική εκτίμηση της ιδιότητας του απασχολουμένου ως *au pair* ως εργαζομένου. Βεβαίως η απασχόληση ως *au pair* πρέπει να εξυπηρετεί πρωτίστως την εκμάθηση και τη βελτίωση της γνώσεως της ξένης γλώσσας από τον *au pair* και να συμβάλλει στις πολιτιστικές ανταλλαγές. Κατά συνέπεια, για τον απασχολούμενο ως *au pair*, η εν λόγω απασχόληση συνδέεται σε σημαντικό βαθμό με πλεονεκτήματα, τα οποία βαίνουν πέραν της αμοιβής για τις δραστηριότητές του, η οποία του καταβάλλεται υπό τη μορφή δωρεάν τροφής και στέγης και επιπλέον χρηματικού ποσού για τα τρέχοντα έξοδα. Το γεγονός αυτό και μόνο δεν μπορεί όμως να αποκλείσει την ιδιότητα του απασχολουμένου ως *au pair* ως εργαζομένου. Πράγματι, και άλλες εργασιακές σχέσεις μπορούν να συνδέονται με την απόκτηση από τον εργαζόμενο πλεονεκτημάτων που βαίνουν πέραν της αμοιβής. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, στην περίπτωση δραστηριότητας στην αλλοδαπή, να συνίσταται στη δυνατότητα εκμάθησής της γλώσσας, ή γενικώς στο πλεονέκτημα, το οποίο αποτελεί η απόκτηση επαγγελματικής πείρας στην αλλοδαπή.

30. Άλλωστε, μια περαιτέρω ιδιαιτερότητα της απασχολήσεως ως *au pair* μπορεί να έγκειται στο ότι αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στην ένταξη στην οικογένεια υποδοχής, πράγμα το οποίο επισήμανε και η Ιταλική Κυβέρνηση. Υπό το πρίσμα αυτό, μπορεί να γίνει σύγκριση με τη νομολογία

7 — Βλ. αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 1988, 196/87, Steymann (Συλλογή 1988, σ. 6159, σκέψη 12), και της 7ης Σεπτεμβρίου 2004, C-456/02, Trojani (Συλλογή 2004, σ. 1-7573, σκέψη 22).

του Δικαστηρίου σχετικά με την ιδιότητα εργαζομένου των μελών της οικογένειας. Ως προς το ζήτημα αν ένα πρόσωπο το οποίο προσλαμβάνεται από μέλος της οικογένειας του μπορεί να θεωρηθεί ως εργαζόμενος υπό την έννοια της Συνθήκης, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι έχει καθοριστική σημασία το αν υφίσταται σχέση εξαρτήσεως, η οποία αποτελεί το χαρακτηριστικό της σχέσεως εργασίας⁸.

31. Επομένως, η απασχολούμενη ως *au pair* πρέπει, κατ' αρχήν, να θεωρηθεί ως εργαζόμενη υπό την έννοια του άρθρου 6 της αποφάσεως 1/80⁹.

32. Τέλος, πρέπει ακόμη να διευκρινιστεί ότι μια σχέση απασχολήσεως ως *au pair* μπορεί να έχει διαμορφωθεί κατά διαφορετικό τρόπο. Το κατά πόσον η απασχολούμενη ως *au pair* πληροί ούτως ή άλλως τα κριτήρια της έννοιας του εργαζομένου εξαρτάται από τη συγκεκριμένη διαμόρφωση της κατ' ιδίαν περιπτώσεως. Επομένως, στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων ανήκει να αποφανθούν οριστικά ως προς το αν πληρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση τα κριτήρια που έχουν τεθεί για την αναγνώριση της ιδιότητας του εργαζομένου.

2. Οι σπουδαστές

33. Οι σπουδαστές οι οποίοι, όπως οι υπ' αριθμ. 2 και 3 προσφεύγοντες, εργάζονται

ως σερβιτόροι περίπου 20 ώρες την εβδομάδα και λαμβάνουν για την εργασία αυτή τη συνήθη αμοιβή, είναι εργαζόμενοι υπό την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Πράγματι, ασκούν, υπό τη διεύθυνση του εργοδότη, πραγματική και γνήσια δραστηριότητα για την οποία λαμβάνουν, ως αντιστάθμισμα, αμοιβή. Το γεγονός ότι ασκούν μόνο δραστηριότητα με μειωμένο ωράριο δεν εμποδίζει την αναγνώριση της ιδιότητας του εργαζομένου¹⁰. Μολονότι μια δραστηριότητα 20 ωρών την εβδομάδα δεν συνιστά απασχόληση πλήρους ωραρίου, η δραστηριότητα αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως καθαρά περιθωριακή και παρακολουθηματικού χαρακτήρα δραστηριότητα.

34. Κατά συνέπεια, οι σπουδαστές οι οποίοι, παράλληλα προς τις σπουδές τους, αναλαμβάνουν κάποια απασχόληση, πρέπει κατά κανόνα να θεωρηθούν ως εργαζόμενοι, εκτός εάν η απασχόλησή τους συνιστά καθαρά περιθωριακή και παρακολουθηματικού χαρακτήρα δραστηριότητα¹¹.

3. Σύγκριση προς την υπόθεση Bettray

35. Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως Bettray και ερωτά το Δικαστήριο αν

8 — Βλ. απόφαση της 8ης Ιουνίου 1999, C-337/97, Meeusen (Συλλογή 1999, σ. I-3289, σκέψη 15).

9 — Βλ., στο πλαίσιο του άρθρου 39 ΕΚ, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Trabucchi της 2ας Ιουνίου 1976, 118/75, Watson (Συλλογή τόμος 1976, σ. 425, σημείο 2).

10 — Βλ. ανωτέρω, σημείο 24 των προτάσεων αυτών.

11 — Βλ. και γενικό εισαγγελέα Alber, ο οποίος στις προτάσεις του της 28ης Σεπτεμβρίου 2000, C-184/99, Grzelczyk (Συλλογή 2001, σ. I-6193, σημεία 70 επ.) διαπίστωσε ότι οι φοιτητές οι οποίοι αναλαμβάνουν δευτερεύουσα απασχόληση είναι εργαζόμενοι υπό την έννοια της Συνθήκης ΕΚ.

από την απόφαση εκείνη μπορεί να συναχθεί η γενική αρχή ότι τα κράτη μέλη μπορούν να δημιουργήσουν συστήματα τα οποία επιδιώκουν υπέρτερο κοινωνικό σκοπό, με συνέπεια ότι η απασχόληση εντός του συστήματος αυτού δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εργασιακή σχέση υπό την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Ένα σύστημα υπό την έννοια αυτή μπορεί να εντοπισθεί στην άδεια που χορηγείται στους σπουδαστές για να αναλάβουν δευτερεύουσα απασχόληση ή στη δυνατότητα της απασχολήσεως σε θέση *au pair*.

36. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν θεωρούνται ως πραγματικές και γνήσιες οικονομικές δραστηριότητες οι δραστηριότητες που αποτελούν απλώς μέσον αγωγής αποκαταστάσεως ή επανεντάξεως των προσώπων που τις ασκούν¹². Η υπόθεση η οποία κατέληξε στην απόφαση *Bettray* αφορούσε ένα πρόσωπο το οποίο, λόγω της τοξικομανίας του, είχε προσληφθεί βάσει εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως σκοπούσας στην παροχή εργασίας σε όσους για αόριστο χρόνο, δεν μπορούν, λόγω περιστάσεων που άπτονται της καταστάσεώς τους, να εργασθούν υπό κανονικές συνθήκες“ επιπλέον, το εν λόγω πρόσωπο δεν είχε επιλεγεί με γνώμονα την ικανότητά του να ασκήσει ορισμένη δραστηριότητα, αλλά, αντίθετα, είχε ασκήσει δραστηριότητες επινοηθείσες σύμφωνα με τις φυσικές και διανοητικές ικανότητές του, στο πλαίσιο εταιριών ή ενώσεων εργασίας που ιδρύονται ειδικώς για την επίτευξη σκοπού κοινωνικού χαρακτήρα.

37. Πάντως το Δικαστήριο τόνισε, στη συνέχεια, τις ιδιαιτερότητες της υποθέσεως η

οποία κατέληξε στην απόφαση *Bettray* και διαπίστωσε ότι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε με την απόφαση *Bettray* εξηγείται μόνον από τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης περιπτώσεως και δεν ακολουθεί τη γραμμή της νομολογίας σχετικά με την ερμηνεία της εννοίας του εργαζομένου στο κοινοτικό δίκαιο· η απόφαση δεν μπορεί, επομένως, να εφαρμοσθεί σε μια περίπτωση η οποία δεν εμφανίζει παρόμοια χαρακτηριστικά προς την υπόθεση *Bettray*¹³.

38. Οι δραστηριότητες τις οποίες ασκούν οι απασχολούμενοι ως *au pair* και οι σπουδαστές αποτελούν όμως, κατά κανόνα, πραγματικές και γνήσιες οικονομικές δραστηριότητες. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία ήσαν δεδομένα στην υπόθεση *Bettray* δεν συντρέχουν στην περίπτωση των σπουδαστών και των απασχολουμένων σε θέσεις *au pair*. Κατά συνέπεια, ούτε από την απόφαση *Bettray* συνάγεται ότι στους απασχολούμενους ως *au pair* και στους σπουδαστές δεν πρέπει να αναγνωρισθεί η ιδιότητα του εργαζομένου.

B — *Νόμιμη απασχόληση*

39. Η έννοια της «νόμιμης απασχολήσεως» προϋποθέτει, κατά τη νομολογία, τη σταθερή και όχι απλώς πρόσκαιρη κατάσταση του ενδιαφερομένου στην αγορά εργασίας

12 — Απόφαση της 31ης Μαΐου 1989, 344/87, *Bettray* (Συλλογή 1989, σ. 1621, σκέψη 17).

13 — Βλ. απόφαση *Birden* (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σκέψη 31).

κράτους μέλους και, επομένως, την ύπαρξη μη αμφισβητούμενης εργασιακής σχέσεως¹⁴. Ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να βρίσκεται σε πρόσκαιρη κατάσταση δυνάμενη να αμφισβητηθεί ανά πάσα στιγμή¹⁵.

40. Όπως εξέθεσε το αιτούν δικαστήριο, οι προσφεύγοντες στην υπό κρίση υπόθεση είχαν, κατά τον χρόνο της απασχολήσεώς τους, και δικαίωμα παραμονής. Οι απασχολούμενοι ως *au pair* και οι σπουδαστές δεν βρίσκονται, κατ' αρχήν, σε κατάσταση πρόσκαιρη και δυνάμενη να αμφισβητηθεί ανά πάσα στιγμή.

41. Η Ολλανδική Κυβέρνηση ορθώς μεν τόνισε ότι η παραμονή ενός σπουδαστή στο κράτος μέλος υποδοχής για την πραγματοποίηση σπουδών είναι χρονικώς περιορισμένη βάσει της διάρκειας των σπουδών του. Τούτο όμως δεν συνεπάγεται ότι η παραμονή του σπουδαστή μπορεί να χαρακτηριστεί πρόσκαιρη και δυνάμενη να αμφισβητηθεί ανά πάσα στιγμή.

42. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν ασκεί επιρροή για τον χαρακτηρισμό

εργασίας ως «νόμιμης απασχολήσεως» το γεγονός ότι είχε γνωστοποιηθεί στον εργαζόμενο ήδη από της χορηγήσεως της άδειας εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής ότι η παραμονή και η απασχόλησή του εξαρτώνταν από την τήρηση ορισμένων χρονικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων¹⁶.

43. Επομένως, το γεγονός και μόνον ότι η παραμονή στο κράτος υποδοχής έχει προβλεφθεί για ορισμένη μόνο διάρκεια δεν συνεπάγεται ότι η παραμονή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως σταθερή αλλά μόνον ως πρόσκαιρη.

44. Αντιθέτως, ως πρόσκαιρη και μόνον κατάσταση στην αγορά εργασίας πρέπει, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, να νοηθεί, για παράδειγμα, ο χρόνος κατά τον οποίον ο εργαζόμενος, συνεπεία του ανασταλτικού αποτελέσματος της προσφυγής που είχε ασκήσει κατά της αποφάσεως περί αρνήσεως χορηγήσεως του δικαιώματος παραμονής, μπορεί, μέχρι πέρατος της σχετικής δίκης, να διαμένει προσωρινώς στο οικείο κράτος μέλος και να εργάζεται εκεί¹⁷.

45. Η περίπτωση όμως των απασχολούμενων ως *au pair* και των σπουδαστών δεν μπορεί να συγκριθεί με την ανωτέρω περίπτωση.

14 — Αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 1990, C-192/89, *Sevince* (Συλλογή 1990, σ. I-3461, σκέψη 30), της 6ης Ιουνίου 1995, C-434/93, *Bozkurt* (Συλλογή 1995, σ. I-1475, σκέψη 26), και της 16ης Δεκεμβρίου 1992, C-237/91, *Kus* (Συλλογή 1992, σ. I-6781, σκέψεις 12 και 22).

15 — Απόφαση *Kurz* (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5, σκέψη 49).

16 — Απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1997, C-98/96, *Ertanir* (Συλλογή 1997, σ. I-5179, σκέψη 58).

17 — Βλ. αποφάσεις *Sevince* (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14, σκέψη 31) και *Kus* (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14, σκέψη 13), με την οποία κρίθηκε ότι η παραμονή στη χώρα υποδοχής κατά τη διάρκεια της διαδικασίας χορηγήσεως της άδειας παραμονής επίσης δεν συνιστά πλήρωση της προϋποθέσεως αυτής.

Γ — *Ένταξη στη νόμιμη αγορά εργασίας*

46. Κατά παγία νομολογία, ο όρος «νόμιμη αγορά εργασίας» του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 δηλώνει ότι η έννομη εργασιακή σχέση αναπτύσσει τα αποτελέσματα της στο έδαφος κράτους μέλους ή ότι συνδέεται αρκετά στενά με το εν λόγω έδαφος¹⁸.

47. Ήταν αμφίβολο κατά πόσον η απαίτηση της *νόμιμης* αγοράς εργασίας θέτει προϋποθέσεις οι οποίες βαίνουν πέραν της απαιτήσεως της νόμιμης απασχολήσεως. Το Δικαστήριο έδωσε αρνητική απάντηση στο ερώτημα αυτό με την απόφαση Birden¹⁹. Με την απόφαση εκείνη το Δικαστήριο έκρινε ότι οι χρησιμοποιούμενοι στο γερμανικό κείμενο όροι *regulär* και *ordnungsgemäß* είναι συνώνυμοι.

48. Η έννοια «νόμιμη αγορά εργασίας» πρέπει να θεωρηθεί ότι δηλώνει το σύνολο των εργαζομένων που έχουν συμμορφωθεί προς τις νομοθετικές και κανονιστικές

διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής και έχουν, επομένως, το δικαίωμα να ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα στο έδαφος του²⁰.

49. Το Δικαστήριο, με τη σκέψη 51 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Birden, έκρινε ότι η έννοια της «νόμιμης αγοράς εργασίας» ενός κράτους μέλους δεν μπορεί να ερμηνεύεται ως αφορώσα τη γενική αγορά εργασίας, σε αντίθεση προς μια ειδική αγορά με κοινωνικό σκοπό²¹.

50. Το γεγονός ότι η δραστηριότητα σε θέση *au pair* και οι δραστηριότητες τις οποίες οι σπουδαστές νομίμως ασκούν ως δευτερεύουσα απασχόληση σε σχέση προς τις σπουδές τους εμφανίζουν, κατά κανόνα, ιδιαιτερότητες —στο μέτρο που αυτές εξυπηρετούν κάποιες κοινωνικές σκοπιμότητες εφόσον αποσκοπούν (και) στην εκμάθηση της γλώσσας για τους απασχολούμενους ως *au pair* και στη χρηματοδότηση των σπουδών— ουδόλως μεταβάλλει το γεγονός ότι πρόκειται για δραστηριότητες στη «νόμιμη αγορά εργασίας» υπό την έννοια του άρθρου 6 της αποφάσεως 1/80.

Δ — *Ενδιάμεσο συμπέρασμα*

51. Επομένως, τόσο οι σπουδαστές όσο και οι απασχολούμενοι ως *au pair* πληρούν εκ πρώτης όψεως τις προϋποθέσεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80.

18 — Αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1997, C-36/96, Günaydin (Συλλογή 1997, σ. I-5143, σκέψη 29), Birden (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σκέψη 33), και Ertanir (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 16, σκέψη 39).

19 — Απόφαση Birden (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σκέψεις 47 επ.) με τις παραπομπές στις διάφορες γλωσσικές αποδόσεις της αποφάσεως 1/80.

20 — Αποφάσεις Birden (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σκέψη 51), της 10ης Φεβρουαρίου 2000, C-340/97, Nazli (Συλλογή 2000, σ. I-957, σκέψη 31), και της 26ης Οκτωβρίου 2006, C-4/05, Güzeli (Συλλογή 2006, σ. I-10279, σκέψη 32).

21 — Απόφαση Birden (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σκέψη 51).

ΣΤ — Ο σκοπός της εισόδου

άρθρο 6, παράγραφος 1, αφορά μόνον εκείνους στους οποίους παρασχέθηκε δικαίωμα εισόδου υπό την ιδιότητα του εργαζομένου.

52. Οι περιπτώσεις που προκάλεσαν τη διαφορά της κύριας δίκης εμφανίζουν, πάντως, μια ιδιαιτερότητα: τα μετέχοντα στη διαδικασία κράτη μέλη τονίζουν ότι η άδεια εισόδου δεν χορηγήθηκε προκειμένου να αναλάβουν οι δικαιούχοι απασχόληση στην αγορά εργασίας. Η άδεια εισόδου χορηγείται στους σπουδαστές για την πραγματοποίηση σπουδών και η δραστηριότητα ασκείται για τη χρηματοδότηση των σπουδών. Η άδεια του απασχολούμενου ως *au pair* αποσκοπεί στην εκμάθηση της γλώσσας και στις πολιτιστικές ανταλλαγές.

53. Επομένως, πρέπει, στη συνέχεια, να εξετασθεί ποιές συνέπειες έχει ο επιδιωκόμενος με την είσοδο στο κράτος υποδοχής ουσιαστικός σκοπός παραμονής για την ερμηνεία της έννοιας του εργαζομένου του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80.

1. Οι σπουδαστές

54. Τα μετέχοντα στη διαδικασία κράτη μέλη είναι της απόψεως ότι οι Τούρκοι υπήκοοι στους οποίους παρασχέθηκε το δικαίωμα εισόδου με σκοπό την πραγματοποίηση σπουδών, ακόμη και αν ασκούν δευτερεύουσα απασχόληση, δεν εμπίπτουν, κατ' αρχήν, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Το

55. Η Ολλανδική και η Γερμανική Κυβέρνηση παραπέμπουν, στο πλαίσιο αυτό, στην οδηγία 2004/114/ΕΚ του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές, την ανταλλαγή μαθητών, την άμισθη πρακτική άσκηση ή την εθελοντική υπηρεσία²². Το άρθρο 17, παράγραφος 1, της οδηγίας υποχρεώνει τα κράτη μέλη να παρέχουν στους σπουδαστές από τρίτα κράτη τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν δευτερεύουσα απασχόληση κατ' ανώτατο αριθμό 10 ωρών εβδομαδιαίως ή το αντίστοιχό τους σε ημέρες ή μήνες κατ' έτος.

56. Κατά τις ως άνω κυβερνήσεις, από το πνεύμα της οδηγίας 2004/114 μπορεί να συναχθεί ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θεωρεί τους σπουδαστές οι οποίοι ασκούν δευτερεύουσα απασχόληση ως εργαζομένους, αλλά μόνον ως σπουδαστές, οπότε και στο πλαίσιο της αποφάσεως 1/80 οι σπουδαστές δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως εργαζόμενοι.

57. Πάντως, η επιχειρηματολογία αυτή δεν είναι πειστική. Αφενός, η οδηγία 2004/114 —η οποία άλλωστε δεν δεσμεύει

22 — ΕΕ L 375, σ. 12, στο εξής: οδηγία 2004/114.

το Ηνωμένο Βασίλειο²³— ορίζει ρητώς στο άρθρο 4, παράγραφος 1, ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει ευνοϊκότερες διατάξεις διμερών συμφωνιών. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να συναχθεί από την οδηγία συσταλτική ερμηνεία διμερών συμφωνίας. Επιπλέον, οι δύο νομικές πράξεις έχουν διαφορετικό ρυθμιστικό αντικείμενο. Στο μέτρο που η οδηγία 2004/114 ρυθμίζει τα ελάχιστα χρονικά όρια εντός των οποίων παρέχεται στους σπουδαστές το δικαίωμα να αναλαμβάνουν δευτερεύουσα απασχόληση, δεν καθιστά δυνατή τη συναγωγή συμπερασμάτων για την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80.

58. Πάντως, σε σχέση με την οδηγία 2004/114, η Γερμανική και Ολλανδική Κυβέρνηση επισήμαναν περαιτέρω ότι, σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 σε σπουδαστές οι οποίοι παράλληλα προς τις σπουδές τους αναλαμβάνουν και δευτερεύουσα απασχόληση, η απορρέουσα από την οδηγία υποχρέωση των κρατών μελών να παρέχουν στους σπουδαστές τη δυνατότητα δευτερεύουσας απασχολήσεως θα είχε ως συνέπεια ότι κάθε Τούρκος σπουδαστής θα μπορούσε να ασκεί τα δικαιώματα του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως. Η απόφαση κράτους μέλους να επιτρέψει σε Τούρκο υπήκοο την είσοδο στο έδαφός του προς τον σκοπό πραγματοποίησεως σπουδών θα είχε ως συνέπεια, μέσω της εφαρμογής του άρθρου 17, παράγραφος 1, της οδηγίας, ότι ο σπουδαστής—στο μέτρο που κατά τη διάρκεια των υπερβαινοσών κατά κανόνα τα χρονικά όρια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 σπουδών του κάνει χρήση του δικαιωμάτος του να ασκήσει δευτερεύουσα απασχόληση— θα αποκτούσε άμεσα δικαίωμα μόνιμης παραμονής.

59. Τα κράτη μέλη παραπέμπουν συναφώς στη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία η απόφαση σχετικά με την παροχή σε υπήκοο ορισμένου κράτους του δικαιώματος να εισέλθει στο εθνικό έδαφος και να εργαστεί για πρώτη φορά εκεί ως μισθωτός και, κατά συνέπεια, η απόφαση για το αν ο Τούρκος υπήκοος αποκτά τη δυνατότητα, στη συνέχεια, να ασκήσει τα δικαιώματα του άρθρου 6, παράγραφος 1, απόκειται στα κράτη μέλη²⁴.

60. Λόγω της προβλεπόμενης στην οδηγία υποχρέωσης να παρασχεθεί στους Τούρκους σπουδαστές το δικαίωμα να αναλάβουν δευτερεύουσα απασχόληση, τα κράτη μέλη δεν μπορούν πλέον να αποφασίσουν αυτόνομα αν θα χορηγήσουν άδεια για την πρώτη αποδοχή εργασίας από σπουδαστή. Επιπλέον, αν ληφθεί ως αφετηρία η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της διατάξεως, ο Τούρκος σπουδαστής θα μπορούσε να αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης παραμονής προς τον σκοπό της ασκήσεως επαγγέλματος, χωρίς το κράτος υποδοχής να διαθέτει κατά κανόνα διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει επί του ζητήματος της επαγγελματικής δραστηριότητας και της περαιτέρω παραμονής για την άσκηση της δραστηριότητας. Τα κράτη μέλη επισημαίνουν συναφώς ότι το μοναδικό κανονιστικό μέσο σχετικά με την πολιτική της αγοράς εργασίας που εξακολουθούν να διαθέτουν σε σχέση με τους Τούρκους σπουδαστές και την ενδεχόμενη είσοδό τους στην αγορά εργασίας βάσει του άρθρου 6 της αποφάσεως είναι να ελέγχουν αυστηρότερα και ενδεχομένως να μειώσουν σαφώς τον αριθμό των Τούρκων υπηκόων στους οποίους παρέχεται άδεια εισόδου για την πραγματοποίηση σπουδών.

23 — Βλ. εικοστή πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/114.

24 — Βλ. π.χ. αποφάσεις Nazli (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 29), Ertanir (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 16, σκέψη 23), και Kus (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14, σκέψη 25).

61. Και η Επιτροπή απάντησε, κατά την προφορική διαδικασία, στο ερώτημα σχετικά με τις συνέπειες που προκύπτουν από τον συνδυασμό της αποφάσεως 1/80 και της οδηγίας 2004/114. Πάντως, στο μέτρο που η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι, εν ανάγκη, σε περίπτωση δραστηριότητας 10 ωρών εβδομαδιαίως θα πρέπει να μην αναγνωριστεί η ιδιότητα του εργαζομένου, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία της λόγω των αναλύσεων που προηγήθηκαν κατά την εξέταση της έννοιας του εργαζομένου. Ακόμη και μια δραστηριότητα 10 ωρών εβδομαδιαίως συνιστά πραγματική και γνήσια δραστηριότητα η οποία δεν έχει τόσο περιορισμένη εμβέλεια, ώστε να είναι καθαρά περιθωριακή και παρακολουθηματικού χαρακτήρα, υπό την έννοια του ορισμού του Δικαστηρίου.

62. Στο ερώτημα αν ο ειδικός σκοπός της εισόδου των σπουδαστών και το γεγονός ότι παρέχεται άδεια ασκήσεως της δραστηριότητας επικουρικός και μόνο για τη χρηματοδότηση των σπουδών τους έχουν σημασία για την ερμηνεία της έννοιας του εργαζομένου στο πλαίσιο του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, πρέπει μάλλον να δοθεί απάντηση βάσει ερμηνείας προσανατολισμένης στην έννοια και στον σκοπό της αποφάσεως.

63. Το Δικαστήριο ερμηνεύει —όπως προεκτέθηκε— κατ' αρχήν την έννοια του εργαζομένου στο πλαίσιο του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 κατ' αναλογία προς τις γενικές αρχές που έχει αναγνωρίσει στο πλαίσιο των άρθρων 39 και 40 ΕΚ. Στηρίζεται συναφώς στο άρθρο 12 της Συμφωνίας Συνδέσεως, κατά το οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν να εμπνέονται από τα άρθρα 48, 49 και 50 της Συνθήκης

περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (νυν άρθρα 39 επ. ΕΚ) για τη σταδιακή πραγματοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ τους²⁵.

64. Στο πλαίσιο του άρθρου 39 ΕΚ, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι για το κοινοτικό δίκαιο αποφασιστική σημασία έχει το περιεχόμενο της ασκούμενης δραστηριότητας και όχι οι λόγοι για τους οποίους ασκείται η δραστηριότητα αυτή²⁶.

65. Άλλωστε, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι γενικές αρχές που έχουν αναγνωριστεί στο πλαίσιο του άρθρου 39 ΕΚ πρέπει να εφαρμόζονται στα δικαιώματα που χορηγεί η απόφαση 1/80 μόνο *στο μέτρο του δυνατού*²⁷. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η έννοια και ο σκοπός του άρθρου 6, παράγραφος 1, καθώς και οι ιδιαίτεροι στόχοι της Συμφωνίας Συνδέσεως πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία της αποφάσεως²⁸.

25 — Το Δικαστήριο αναφέρει ενίοτε στο πλαίσιο αυτό και το άρθρο 36 του πρόσθετου πρωτοκόλλου, το οποίο υπογράφηκε στις 23 Νοεμβρίου 1970, προσαρτήθηκε στη Συμφωνία ως παράρτημα και επικυρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2760/72 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1972 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/002, σ. 149).

26 — Απόφαση Levin (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 6, σκέψη 21).

27 — Αποφάσεις Kurz (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5, σκέψη 30), Nazli (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 55), Bozkurt (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14, σκέψη 20), και της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-171/95, Tetik (Συλλογή 1997, σ. I-329, σκέψη 20).

28 — Για μια πιο χαρακτηριστική διάκριση ανάμεσα στο σκοπό της Συμφωνίας Συνδέσεως και το άρθρο 39 ΕΚ, βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Geelhoed της 12ης Σεπτεμβρίου 2006 επί της υποθέσεως C-16/05, Tum & Dari, η οποία δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή.

66. Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως αποφανθεί ότι τα δικαιώματα στον τομέα της απασχολήσεως και, συνακολούθως, της παραμονής που απονέμουν στους Τούρκους εργαζομένους οι διατάξεις των τριών περιπτώσεων του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 σκοπούν στη σταδιακή παγίωση της καταστάσεως των οικείων εργαζομένων στο κράτος μέλος υποδοχής²⁹.

67. Επομένως, το άρθρο 6, παράγραφος 1, σκοπεί να εξασφαλίσει στον διακινούμενο εργαζόμενο, ο οποίος εντάσσεται όλο και περισσότερο στην αγορά εργασίας του κράτους υποδοχής, διαρκώς ευρύτερα δικαιώματα παραμονής. Τα εν λόγω ρυθμιζόμενα στο άρθρο 6, παράγραφος 1, δικαιώματα εργασίας και παραμονής δημιουργούν, επομένως, άξια προστασίας δικαιολογημένη εμπιστοσύνη για τους Τούρκους εργαζομένους οι οποίοι εισέρχονται στην αγορά εργασίας των κρατών μελών. Όσο εντονότερη είναι η ένταξή τους στην αγορά εργασίας, τόσο μεγαλύτερη είναι η ανάγκη βεβαιότητας ως προς τα σχέδιά τους και προστασίας της εμπιστοσύνης τους στη σταθερότητα της καταστάσεώς τους, και τόσο ευρύτερα είναι τα δικαιώματά που τους χορηγεί το άρθρο 6, παράγραφος 1.

68. Πάντως, ο σπουδαστής ο οποίος μεταβαίνει σε κράτος μέλος για να πραγματοποιήσει σπουδές και αναλαμβάνει απασχόληση παρακολουθηματικού απλώς χαρακτήρα δεν βρίσκεται στην ίδια κατάσταση όσον αφορά

τα συμφέροντα και την ανάγκη προστασίας του. Πράγματι, ο σκοπός της εισόδου του είναι η πραγματοποίηση σπουδών. Επομένως, ο σπουδαστής δεν έχει την ίδια ανάγκη προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του, βεβαιότητας ως προς τα σχέδιά του και παγίωσης της θέσεώς του στο κράτος υποδοχής.

69. Στα πλαίσια τελολογικής ερμηνείας του άρθρου 6 της αποφάσεως, πρέπει να λαμβάνονται περαιτέρω υπόψη συνολικά η έννοια και ο σκοπός της Συμφωνίας Συνδέσεως. Πράγματι, ερμηνεία η οποία καθίσταται μεν δυνατή βάσει του γράμματος του άρθρου 6, είναι όμως αντίθετη προς τους σκοπούς της Συμφωνίας Συνδέσεως, δεν μπορεί να έχει καμία ισχύ.

70. Σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Συμφωνίας Συνδέσεως, «[α]ντικείμενο της συμφωνίας είναι η προαγωγή της συνεχούς και ισορρόπου ενισχύσεως των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ των μερών, λαμβανομένης πλήρως υπόψη της ανάγκης εξασφαλίσεως της επιταχυνόμενης αναπτύξεως της τουρκικής οικονομίας και της ανυψώσεως του επιπέδου απασχολήσεως και των όρων διαβίωσης του τουρκικού λαού».

71. Είναι προφανές ότι η πραγματοποίηση των σκοπών αυτών θα διακυβευόταν, από πολλές απόψεις, εάν οι σπουδαστές οι οποίοι αναλαμβάνουν δευτερεύουσα απασχόληση ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, με

29 — Βλ. μόνο αποφάσεις της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-230/03, Sedef (Συλλογή 2006, σ. I-157, σκέψη 34) και Tetik (παραπεμπεία στην υποσημείωση 27, σκέψη 21).

συνέπεια ότι, εάν αυτοί είχαν, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, εργαστεί τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 6, παράγραφος 1, θα αποκτούσαν, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση, μετά τέσσερα έτη νόμιμης απασχολήσεως ελεύθερη πρόσβαση σε κάθε απασχόληση της επιλογής τους.

72. Όσον αφορά τη χορήγηση άδειας παραμονής σε Τούρκους σπουδαστές για την πραγματοποίηση σπουδών σε κράτη μέλη, το κέντρο βάρους της προαγωγής της «επιταχυνόμενης αναπτύξεως της τουρκικής οικονομίας και της ανυψώσεως του επιπέδου απασχολήσεως και των όρων διαβιώσεως του τουρκικού λαού» έγκειται στην εκπαίδευση νέων Τούρκων πτυχιούχων ανωτάτων σχολών, οι οποίοι, μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους, θα χρησιμοποιήσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις και ικανότητες στην πατρίδα τους στον τομέα της οικονομίας, της έρευνας και της διδασκαλίας, θα τις μεταβιβάσουν και με τον τρόπο αυτό θα τις μεταλαμπαδεύσουν στην τουρκική κοινωνία.

73. Θα αντέβαινε προς τον επιδιωκόμενο από κοινού από τα συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία Συνδέσεως σκοπό η ερμηνεία του άρθρου 6 της αποφάσεως υπό την έννοια ότι η διάταξη περιλαμβάνει και τους σπουδαστές που χρηματοδοτούν τις σπουδές τους αναλαμβάνοντας δευτερεύουσα απασχόληση, καθόσον η ερμηνεία αυτή θα καθιστούσε σε τελική ανάλυση δυνατή την ελκυστική σε πολλές περιπτώσεις παραμονή στο κράτος υποδοχής με ελάχιστα εμπόδια. Αντί να επιστρέφουν στην πατρίδα τους και να εφαρμόζουν εκεί την εκπαίδευση που απέκτησαν, υπάρχει ο φόβος ότι, εάν γινόταν δεκτή η ως άνω ερμηνεία της ρυθμίσεως, πολλοί Τούρκοι φοιτητές θα έκαναν χρήση της δυνατότητας να παραμείνουν στο κράτος

υποδοχής για να ασκήσουν εκεί επαγγελματική δραστηριότητα. Θα διακυβευόταν με τον τρόπο αυτόν ο σκοπός της Συμφωνίας Συνδέσεως να συμβάλουν στην επιτάχυνση της αναπτύξεως της τουρκικής οικονομίας καθώς και στην ανύψωση των συνθηκών διαβιώσεως του τουρκικού λαού.

74. Κατά συνέπεια, όσον αφορά την έννοια του εργαζομένου, απαγορεύεται η πλήρης ταύτιση της ερμηνείας της έννοιας αυτής σε αμφότερα τα άρθρα 39 ΕΚ και 6 της αποφάσεως 1/80. Οι Τούρκοι υπήκοοι, οι οποίοι μεταβαίνουν σε κράτος μέλος για την πραγματοποίηση σπουδών και στους οποίους παρέχεται το δικαίωμα, παράλληλα προς τις σπουδές τους, να αναλάβουν δευτερεύουσα απασχόληση προς χρηματοδότηση των σπουδών τους, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, και μάλιστα ούτε και αν αυτοί, σε περίπτωση μεμονωμένης θεωρήσεως της δευτερεύουσας απασχολήσεώς τους, εμφανίζουν όλα τα χαρακτηριστικά του εργαζομένου υπό την έννοια του άρθρου 39 ΕΚ.

75. Το εν λόγω ερμηνευτικό συμπέρασμα έχει, επιπλέον, θετικές συνέπειες, από πολλές απόψεις, τόσο για τους Τούρκους σπουδαστές τους οποίους αφορά όσο και σε σχέση με τους σκοπούς που επιδιώκονται συνολικά με τη Συμφωνία Συνδέσεως. Εφόσον δεν είναι αναγκαίος ο ενδεχόμενος περιορισμός του αριθμού των σπουδαστών βάσει θεωρήσεων πολιτικής της αγοράς εργασίας, παρέχεται σε μεγαλύτερο αριθμό Τούρκων σπουδαστών η δυνατότητα πραγματοποιήσεως σπουδών στα κράτη μέλη. Επιπλέον, με την ευρεία αναγνώριση της ευχέρειας να

εργάζονται, παράλληλα προς τις σπουδές, και με τον τρόπο αυτόν να μπορούν να χρηματοδοτούν οι ίδιοι τις σπουδές τους στο κράτος υποδοχής, η δυνατότητα πραγματοποιήσεως σπουδών στα κράτη μέλη εξασφαλίζεται όχι μόνο για τους φοιτητές από εύπορες οικογένειες.

76. Το προπαρατεθέν ερμηνευτικό συμπέρασμα δεν αναιρείται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία οι χρονικοί περιορισμοί που θέτουν τα κράτη μέλη ή οι δηλώσεις του εργαζομένου κατά την εισοδή του στο κράτος μέλος ότι θα αποχωρήσει μετά ορισμένο χρόνο είναι άνευ σημασίας στο πλαίσιο του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Πρέπει να συμφωνήσω με το Δικαστήριο ότι το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 θα ήταν εκτεθειμένο στην αυθαιρεσία των κρατών μελών, εάν οι προαναφερθέντες χρονικοί περιορισμοί ή οι δηλώσεις μπορούσαν να ασκήσουν επιρροή στη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 6. Πάντως, η υπό κρίση περίπτωση είναι διαφορετική, διότι όπως ορθώς επισήμανε η Ολλανδική Κυβέρνηση, η παραμονή σπουδαστών εξ ορισμού περιορίζεται χρονικά στη διάρκεια των σπουδών, οπότε η πρόβλεψη προθεσμιών δεν έχει καμία σχέση με τις χρονικές περιόδους του άρθρου 6.

77. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου με τις οποίες κρίθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αρνηθούν την παράταση της ισχύος των αδειών εργασίας και παραμονής, με το αιτιολογικό ότι οι άδειες εισόδου και παραμονής χορηγήθηκαν για λόγους διαφορετικούς από την

άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας³⁰, δεν αντιφάσκουν προς το ερμηνευτικό συμπέρασμα που υποστηρίζεται εν προκειμένω. Πράγματι, από τις διαπιστώσεις του Δικαστηρίου σχετικά με τις ως άνω —διαφορετικές— περιπτώσεις δεν μπορεί να συναχθεί καμία γενική αρχή ότι ο σκοπός της αρχικώς χορηγηθείσας άδειας εισόδου και παραμονής πρέπει, χωρίς καμία εξαίρεση, να στερείται σημασίας. Αντιθέτως, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ακριβώς με τη νομολογία του, κατά την οποία κατά την ερμηνεία της αποφάσεως πρέπει να εφαρμόζονται στο μέτρο του δυνατού οι αρχές του άρθρου 39 ΕΚ, ότι αντί για τη σχηματική γενίκευση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η εκάστοτε ιδιαίτερη κατάσταση.

78. Μια από τις κριθείσες περιπτώσεις αφορούσε, για παράδειγμα, Τούρκο εργαζόμενο στον οποίο επετράπη η είσοδος και η εργασία εντός κράτους μέλους, προκειμένου να αποκτήσει εκεί επαγγελματική πείρα στη μητρική εταιρία του Τούρκου εργοδότη του³¹. Σε αντιδιαστολή προς την υπό κρίση υπόθεση, στην οποία η είσοδος σκοπούσε στην πραγματοποίηση σπουδών, ο εργαζόμενος μετέβη ακριβώς για να ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα, οπότε έπρεπε μόνο να κριθεί το ζήτημα ποιά σημασία πρέπει να αποδοθεί στα κίνητρα όσον αφορά την ασκηθείσα επαγγελματική δραστηριότητα. Στο μέτρο που το Δικαστήριο δεν απέδωσε στα κίνητρα της επαγγελματικής δραστηριότητας που ασκήθηκε για πρώτη φορά καμία σημασία, δεν μπορεί από την απόφαση εκείνη να αντληθεί κανένα στοιχείο χρήσιμο για την υπό κρίση περίπτωση.

30 — Αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1997, Günaydin (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 18, σκέψη 52), Kus (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14, σκέψη 52), και Kurz (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5, σκέψη 56).

31 — Απόφαση Günaydin (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 18).

79. Σε άλλη υπόθεση, Τούρκος υπήκοος έλαβε άδεια εισόδου προκειμένου να συνάψει γάμο και ζήτησε, μετά την έκδοση του διαζυγίου του, την παράταση της ισχύος της άδειας παραμονής και εργασίας³². Στο μέτρο που το Δικαστήριο έκρινε και στην περίπτωση εκείνη ότι η παράταση της ισχύος της άδειας δεν μπορεί να αποκλειστεί με το αιτιολογικό ότι η άδεια εισόδου είχε χορηγηθεί για άλλους λόγους εκτός της ασκήσεως έμμισθης δραστηριότητας, από την απόφαση εκείνη δεν μπορεί να συναχθεί κανένα στοιχείο χρήσιμο για την υπό κρίση υπόθεση. Πράγματι, η είσοδος με σκοπό τη σύναψη γάμου δεν μπορεί να συγκριθεί με την είσοδο για την πραγματοποίηση σπουδών, διότι η είσοδος με σκοπό τη σύναψη γάμου εξ ορισμού δεν αποσκοπεί σε χρονικά περιορισμένη παραμονή αλλά, αντιθέτως, η παραμονή νοείται ως παραμονή διαρκείας και δημιουργείται συναφώς αντίστοιχη άξια προστασίας εμπιστοσύνη. Κατά συνέπεια, η είσοδος με σκοπό τη σύναψη γάμου δεν μπορεί να συγκριθεί με την είσοδο για την πραγματοποίηση σπουδών, οπότε ουδώς επιβάλλεται η ίση μεταχείρισή τους υπό το πρίσμα του άρθρου 6.

80. Τέλος, στην υπόθεση Kurz χορηγήθηκε άδεια εισόδου για την παρακολούθηση επαγγελματικής εκπαίδευσως υδραυλικού³³. Εκ πρώτης μόνον όψεως φαίνεται ότι η περίπτωση εκείνη παρουσιάζει κάποιες ομοιότητες με την είσοδο για την πραγματοποίηση σπουδών, διότι πρόκειται για είσοδο που πραγματοποιείται για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η καθοριστική διαφορά μεταξύ των δύο τύπων εκπαίδευσως, η οποία δικαιολογεί και το γεγονός ότι αποδόθηκε διαφορετική σημασία στον αρχικό σκοπό της εισόδου στο κράτος μέλος προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση σχετικά με την

παράταση της ισχύος της άδειας παραμονής και την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, έγκαιρα, εν τούτοις, στη μεγάλη εγγύτητα της επαγγελματικής εκπαίδευσως προς την άσκηση έμμισθης δραστηριότητας, η οποία —ιδίως λόγω της πρακτικής ασκήσεως που καταλαμβάνει ευρεία έκταση και της οργανώσεως της εκπαιδευτικής σχέσεως— ανάγει την επαγγελματική εκπαίδευση σε στάδιο της επαγγελματικής ζωής: σε τελική ανάλυση η είσοδος στο κράτος μέλος για την παρακολούθηση επαγγελματικής σπουδών συνιστά είσοδο για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Κατά συνέπεια, ούτε η περίπτωση εκείνη μπορεί να συγκριθεί με την είσοδο στο κράτος μέλος με σκοπό την πραγματοποίηση σπουδών, υπό το πρίσμα της εφαρμογής του άρθρου 6.

81. Ούτε από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Eroglu³⁴, η οποία είχε ως αντικείμενο το δικαίωμα παραμονής του άρθρου 7, παράγραφος 2, της αποφάσεως 1/80, συνάγεται διαφορετικό συμπέρασμα. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, παρέχει στα τέκνα Τούρκων εργαζομένων που έχουν ολοκληρώσει την επαγγελματική τους εκπαίδευση εντός της χώρας υποδοχής το δικαίωμα, ανεξαρτήτως της διάρκειας παραμονής τους στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, να αποδεχθούν οποιαδήποτε προσφορά εργασίας εντός αυτού, υπό τον όρον ότι ο ένας από τους γονείς έχει απασχοληθεί νομίμως επί τρία τουλάχιστον έτη εντός του εν λόγω κράτους μέλους. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο έκρινε ρητώς με την απόφαση αυτή ότι, για την άσκηση του δικαιώματος που εξασφαλίζει η διάταξη αυτή, δεν ασκούν επιρροή οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε αρχικώς στον ενδιαφερόμενο η άδεια εισόδου και παραμονής, ορθώς λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός που επιδιώκεται με το άρθρο 7, παράγραφος 2, και με τη Συμφωνία

32 — Απόφαση Kus (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 14).

33 — Απόφαση Kurz (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5).

34 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-355/93, Eroglu (Συλλογή 1994, σ. I-5113).

Συνδέσεως, δηλαδή η δημιουργία ασφάλειας, εμπιστοσύνης και σταθερότητας για τις οικογένειες των Τούρκων εργαζομένων, οι οποίοι ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα στο κράτος υποδοχής. Επομένως, το άρθρο 7, παράγραφος 2, αφορά την ειδική περίπτωση των τέκνων Τούρκων εργαζομένων που έχουν ολοκληρώσει την επαγγελματική τους εκπαίδευση εντός της χώρας υποδοχής. Στο πλαίσιο αυτό δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνάδει προς τους ήδη αναφερθέντες σκοπούς η παράταση της ισχύος της άδειας παραμονής μόνο για όσους η αρχική άδεια εισόδου χορηγήθηκε προς τον σκοπό της οικογενειακής επανασυνδέσεως και όχι και για όσους η άδεια χορηγήθηκε για την πραγματοποίηση εκπαίδευσως. Πάντως, στο γενικό πλαίσιο του άρθρου 6, παράγραφος 1, δεν συντρέχουν παρεμφερή συμφέροντα τα οποία καθιστούν τον σκοπό της αρχικής εισόδου άνευ σημασίας. Κατά συνέπεια, η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 7, παράγραφος 2, δεν απαγορεύει να λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός της εισόδου στο πλαίσιο του άρθρου 6, παράγραφος 1.

φαίνεται να συντρέχουν λόγοι οι οποίοι συνηγορούν υπέρ της ερμηνείας του όρου εργαζόμενος κατά παρέκκλιση από τον όρο εργαζόμενος του άρθρου 39 ΕΚ, σε αντιδιαστολή προς την περίπτωση της εισόδου με σκοπό την πραγματοποίηση σπουδών. Αντιθέτως, η άσκηση δραστηριότητας ως *au pair* συνιστά αφεαυτής την έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας. Με τις αποφάσεις Kurz και Günaydin σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και την απόκτηση επαγγελματικής πείρας στην αλλοδαπή στις εγκαταστάσεις της μητρικής εταιρίας, το Δικαστήριο έκρινε —όπως κατέδειξα— ότι ορισμένα κίνητρα για την αποδοχή επαγγελματικής δραστηριότητας δεν ασκούν καμία επιρροή στον χαρακτηρισμό του εργαζομένου στο πλαίσιο του άρθρου 6. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι η παραμονή ως *au pair* καθιστά δυνατή την απόκτηση ακριβώς πολιτιστικών εμπειριών και την εμπάθυνση των γλωσσικών γνώσεων δεν μπορεί να ασκήσει καμία επιρροή στον χαρακτηρισμό του απασχολούμενου σε θέση *au pair* ως εργαζομένου.

2. Απασχολούμενοι ως *au pair*

82. Τέλος, πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον, στην περίπτωση εισόδου με σκοπό την απασχόληση σε θέση *au pair*, η οποία —όπως καταδείχθηκε ανωτέρω— συχνά, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, πληροί τα κριτήρια της έννοιας του εργαζομένου κατά το άρθρο 39 ΕΚ, πρέπει, στο πλαίσιο της έννοιας του εργαζομένου του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, να γίνει δεκτή συστατική τελεολογική ερμηνεία.

83. Πάντως, σε σχέση με την έννοια και τον σκοπό της Συμβάσεως Συνδέσεως, δεν

84. Δεν υπάρχει επίσης λόγος ανησυχίας ότι, εξαιτίας του προηγούμενου χαρακτηρισμού σε σχέση με τη ρύθμιση του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, οι χρονικοί περιορισμοί των εργασιακών σχέσεων των απασχολούμενων ως *au pair* από τα κράτη μέλη σε ένα έτος το πολύ μπορεί να έχει επιπτώσεις στον επιδιωκόμενο με τη Συμφωνία Συνδέσεως σκοπό πολιτιστικών ανταλλαγών. Πράγματι, κατά τη βασική ιδέα της απασχολήσεως ως *au pair*, οι σκοποί που επιδιώκονται με τη παραμονή υπό την ιδιότητα του απασχολούμενου ως *au pair* επιτυγχάνονται κατά κανόνα κατά τη διάρκεια ετήσιας παραμονής.

Z — *Ενδιάμεσο συμπέρασμα*

85. Ο Τούρκος υπήκοος, ο οποίος μεταβαίνει σε κράτος μέλος με σκοπό την ολοκλήρωση κύκλου σπουδών και παράλληλα, για τη

χρηματοδότηση των σπουδών του, καταλαμβάνει θέση απασχολήσεως, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80. Αντιθέτως, η είσοδος για την κατάληψη θέσεως απασχολήσεως ως *au pair* δεν έχει ως συνέπεια την αδυναμία εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1.

VI — Πρόταση

86. Βάσει των ανωτέρω σκέψεων προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει στο Court of Appeal τις ακόλουθες απαντήσεις:

- 1) Ο Τούρκος υπήκοος στον οποίο χορηγήθηκε άδεια εισόδου σε κράτος μέλος για να καταλάβει θέση απασχολήσεως ως *au pair* εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, εάν αυτός ασκεί πραγματική και γνήσια δραστηριότητα στο πλαίσιο σχέσεως εξαρτήσεως και λαμβάνει αμοιβή ως αντάλλαγμα.
- 2) Ο Τούρκος υπήκοος, στον οποίο χορηγήθηκε άδεια εισόδου σε κράτος μέλος προκειμένου να πραγματοποιήσει στο εν λόγω κράτος σπουδές και ο οποίος, παράλληλα προς τις σπουδές του, αναλαμβάνει δευτερεύουσα απασχόληση, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80.